

Sekil 3.2. Örneklem yöntemleri

Örnekleme Yöntemlerinin Sınıflandırılması

- Literatürde örnekleme türünün sınıflandırılmasında bazı ufak farklılıklar bulunsa da genel olarak örnekleme biriminin **olasılıklı olma** ya da **olasılıksız olma** durumu sınıflandırmalarda sık sık kullanılır.
- **Olasılı örnekleme** evrenden belli olasılıklarla seçilen birimlerden oluşturulan bir örneklemden toplanan veriler kullanılarak hesaplanan istatistikler ile evren parametrelerinin tahmin edilme sürecidir.
- Olasılı olmayan örneklemede ise evreden birim çekme işinde olasılıklardan söz edilmez.

Sekisizlik ve Bağımsızlık

- **Sekisizlik** rnekleme temel alınan birimlerin seçilme olasılıklarının eğit olması anlamına gelir.
- Eđit seçilme olasılığının sağlanması için ilk olarak eleman ya da küme bazında tüm evren birimlerinin kodlanarak listelenmesi gerekmektedir.
- **Bağımsızlık** birimlerin örnekleme seçilme durumlarının birbirinden bağımsız olması anlamına gelir.

Örnekleme Yöntemlerinin Gruplandırılması

- **Seçkisiz örnekleme yöntemleri**, evrenden örneklem için birim çekme işleminin seçkisizlik ilkesine uygun olarak yapıldığı örnekleme yöntemleridir.
- **Seçkisiz olmayan örnekleme yöntemleri**, örnekleme alınacak birimlerin seçkisizlik ilkesine bağlı olmaksızın belirlendiği yöntemlerdir.

SEÇKİSİZ ÖRNEKLEME YÖNTEMLERİ

Basit Seçkisiz Örneklem

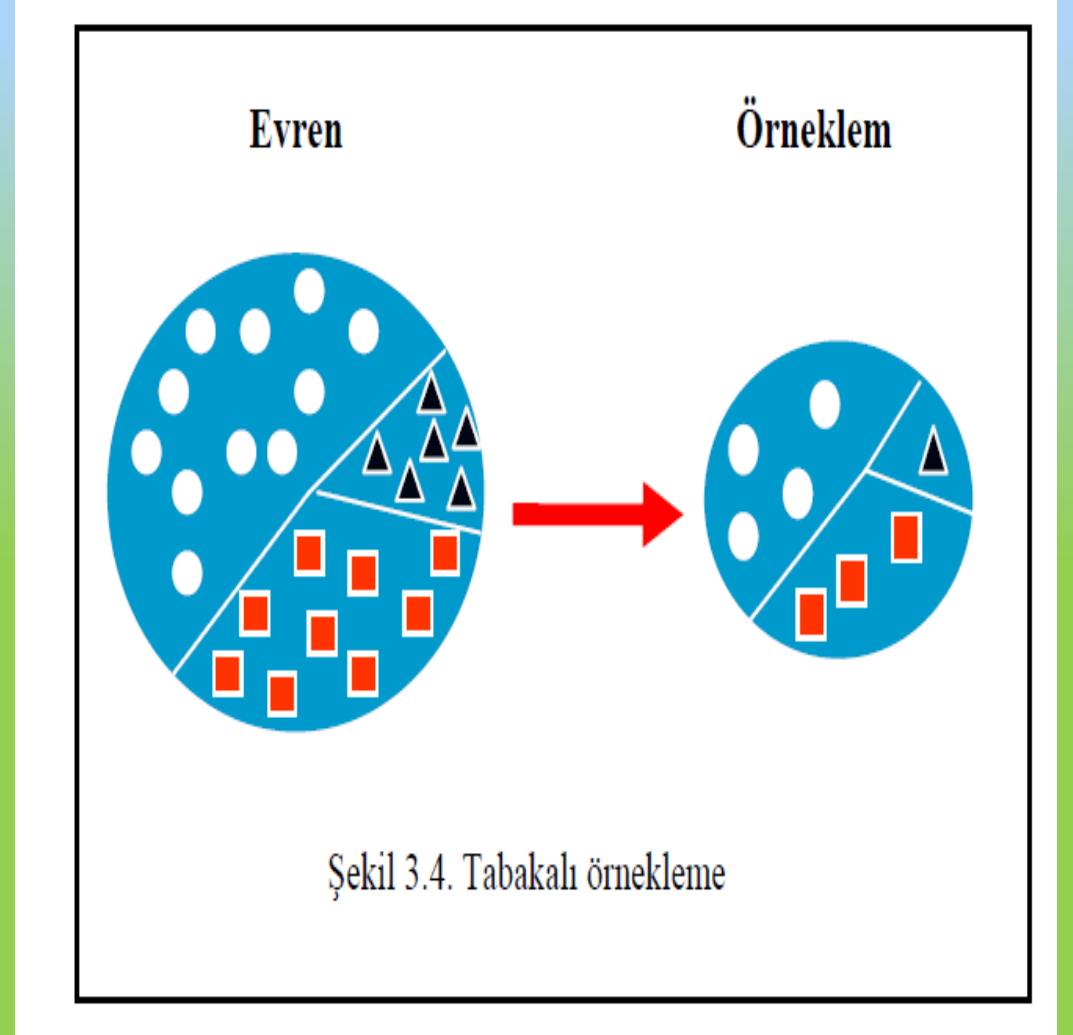

Oluşturulan evren listesinden örneklem birimlerinin seçkisiz olarak çekilmesidir.

Tabakalı Örnekleme

Evrendeki alt grupların evrendeki ağırlıkları oranında örneklemede temsil edilmelerini amaçlar.

Alt evrenlerden birim çekme işlemi basit yansız örnekleme ile gerçekleştirilir.

Seçkisiz Olmayan Örneklem Yöntemleri

- **Sistemik örneklem.** Birimlerin belli bir sistemik izlenerek bulunan bir aralık ve başlangıç noktasına dayalı olarak örneklem seçilmesidir.
- **Amaçlı örneklem.** Derinlemesine araştırma yapabilmek amacıyla çalışmanın amacı bağlamında bilgi açısından zengin durumların seçilmesidir.
- **Uygun örneklem.** Zaman, para ve işgücü açısından var olan sınırlılıklar nedeniyle örneklemin kolay ulaşılabilir ve uygulama yapılabilir birimlerden seçilmesidir.

Amaçlı Örneklem Yöntemleri

- **Aykırı durum örnekleme.** Örneklem problemle ilgili olarak birbirine aykırı (uç) durumlardan, örneklerden oluşturulmasıdır.
- **Maksimum çeşitlilik örnekleme.** Örneklem problemle ilgili olarak kendi içinde benzeşik farklı durumlardan oluşturulmasıdır.
- **Benzeşik örnekleme.** Örneklem araştırmanın problemi ilgili olarak evrende yer alan benzeşik bir alt grubundan ya da durumundan oluşturulmasıdır

Amaçlı Örneklem Yöntemleri

- **Tipik durum örnekleme.** Örneklemin araştırma problemi ile ilgili olarak evrende yer alan çok sayıdaki durumdan tipik olan biriyle oluşturulmasıdır.
- **Tabakalı amaçsal örnekleme.** Örneklemin ilgilenilen belli alt grupların özelliklerini göstermek, betimlemek ve bunlar arasında karşılaştırmalar yapabilmek amacıyla bu alt gruplardan oluşturulmasıdır.
- **Ölçüt örnekleme.** Örneklemin problemle ilgili olarak belirlenen niteliklere sahip kişiler, olaylar, nesnelere ya da durumlardan oluşturulmasıdır.

Uygun rnekleme

- Araştırmacı ihtiyaç duyduğu büyüklükteki gruba ulaşana kadar en ulaşılabilir yanıtlayıcılardan başlayarak örnekleme oluşturmaya başlar ya da en ulaşılabilir ve maksimum tasarruf sağlayacak bir grup üzerinde çalışır.
- Sonuçlarına en az güvenilen ve araştırmacılar tarafından önerilmeyen bir örnekleme yoludur.